

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Praktyki dydaktyczne - język kaszubski		8.0.12594	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Polonistyki Stosowanej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Etnofilologia kaszubska	forma	stacjonarne
		moduł	nauczycielska
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Justyna Pomierska; dr hab. Róża Wosiak-Śliwa, profesor uczelni; prof. dr hab. Aneta Lewińska; dr hab. Zofia Pomirska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		4	
Praktyki		Semestr 3 - 1 ECTS = 30 godzin (uczestnictwo w praktykach, prowadzenie na bieżąco dziennika praktyk).	
Sposób realizacji zajęć		Semestr 4 - 1 ECTS = 30 godzin (uczestnictwo w praktykach, prowadzenie na bieżąco dziennika praktyk).	
zajęcia on-line, zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG		Semestr 5 - 1 ECTS = 30 godzin (uczestnictwo w praktykach, prowadzenie na bieżąco dziennika praktyk).	
Liczba godzin		Semestr 6 - 1 ECTS = 30 godzin (uczestnictwo w praktykach, prowadzenie na bieżąco dziennika praktyk).	
Praktyki: 120 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
- fakultatywny (do wyboru)		- kaszubski w wymiarze 50.00%	
- obowiązkowy		- polski w wymiarze 50.00%	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Wyjazd studyjny, hospitacja, obserwacja (połączona z zapisem spostrzeżeń), metoda projektu		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie (zal)	
		Formy zaliczenia	
		- dziennik praktyk	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - przeprowadzenie badań i prezentacja ich wyników	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej	
		Podstawowe kryteria oceny	

Praktykę w sem. 3. i 4. zalicza opiekun praktyk na UG na podstawie dziennika praktyk i opinii opiekuna praktyk w szkole.
Praktykę w sem. 5. i 6. zalicza opiekun praktyk na UG na podstawie:

- zaliczenia zeszytu praktyk (50%),
- pozytywnej opinii opiekuna praktyk (25%),
- pozytywnej oceny dydaktyka bądź dyrektora szkoły, hospitującego studenta (25%).

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

zakładany efekt uczenia się	zeszyt praktyk	opinia opiekuna praktyk	opinia hospitującego
Wiedza			
K_W16	+	+	+
K_W17	+	+	+
K_W18	+	+	+
K_W19	+	+	+
K_W20	+	+	+
K_W21	+	+	+
Umiejętności			
K_U07		+	+
K_U10	+	+	+
K_U11	+	+	+
K_U13	+	+	+
K_U14	+	+	+
K_U15		+	
K_U16	+	+	
K_U17		+	
K_U18		+	+
Kompetencje społeczne			
K_K01		+	
K_K02		+	
K_K04		+	+
K_K05	+	+	+
K_K06	+	+	+
K_K07	+	+	
K_K09	+	+	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Wybór specjalności nauczycielskiej.

Praktyka odbywa się zgodnie z programem studiów I stopnia na kierunku etnologia kaszubska, moduły psychologiczno-pedagogiczny i dydaktyka języka polskiego (drugi przedmiot nauczania) realizowane są wspólnie ze studentami Wydziału Filologicznego, chyba że kierownik praktyk (opiekun praktyk) postanowi inaczej.

B. Wymagania wstępne

Udział w zajęciach modułu psychologiczno-pedagogicznego. Znajomość metod nauczania języka kaszubskiego, psychologicznych, językowych i kulturowych uwarunkowań nauczania w szkole podstawowej i i ponadpodstawowej. Chyba że kierownik praktyk (opiekun praktyk) postanowi inaczej.

Cele kształcenia

Celem praktyk w szkole jest zdobywanie doświadczenia związanego z pracą dydaktyczno-wychowawczą nauczyciela i konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu dydaktyki języka kaszubskiego z rzeczywistością pedagogiczną. Praktyki w szkole są zintegrowane z realizacją zajęć z zakresu dydaktyki języka kaszubskiego. Praktyki dydaktyczne z zakresu nauczania języka kaszubskiego odbywają się w obu typach szkół (szkoła podstawowa i ponadpodstawowa).

Treści programowe

Na praktykę zawodową składa się łącznie 30 godzin praktyki psychologiczno-pedagogicznej (realizacja od semestru 2. moduł psychologiczno-pedagogiczny) i 120 godzin praktyki nauczania języka kaszubskiego (przedmiot pierwszy; początek od sem. 3.) i 90 godzin nauczania języka polskiego (przedmiot drugi; sem. 5. i 6.). Zakres praktyki zawodowej obejmuje zarówno kompetencje dydaktyczne, jak i opiekuńczo-wychowawcze. Student ma obowiązek zadbania o prawidłowo wypełnione i terminowo przekazywane dokumenty związane z praktyką. Instrukcja postępowania dla studentów Wydziału Filologicznego https://fil.ug.edu.pl/studenci/praktyki/instrukcja_postepowania

Kierownikiem praktyk i zarazem opiekunem praktyk z ramienia UG jest dr Justyna Pomierska. Opiekuna praktyk w szkole student wybiera w uzgodnieniu z kierownikiem praktyk.

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych przez zapoznanie się ze specyfiką pracy szkoły, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy nauczycieli i innych pracowników, obserwacji prowadzonej dokumentacji; obserwowanie aktywności poszczególnych uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć. Praktykant współdziała z opiekunem praktyk w sprawowaniu opieki nad grupą i prowadzeniu zajęć dydaktycznych.

Od pierwszego do ostatniego dnia praktyki **student prowadzi systematycznie dziennik praktyk**.

Semestr 3.

Zapoznanie się z pracą kaszubisty w szkole podstawowej, poznanie specyfiki pracy w szkole, hospitacja lekcji, ich analiza.

Praktyki dydaktyczne są realizowane grupowo (wybany dzień w tygodniu) pod kierunkiem nauczyciela opiekuna w szkole, w wybranej z udziałem opiekuna praktyk z UG szkole (2 godziny lekcyjne+omówienie ich = 10 wyjazdów w teren)

Zaliczenie ćwiczeń z dydaktyki języka kaszubskiego w szkole podstawowej (sem. 3) wymaga przeprowadzenia przez studenta jednej lekcji samodzielnie i udokumentowanie jej opracowaniem pisemnym (scenariusz lekcji).

DZIENNIK PRAKTYK: scenariusz lekcji, jeden protokół szczegółowy z lekcji hospitowanej, krótki zarys toku lekcji hospitowanych + uwagi o ich realizacji

Semestr 4.

- Praktyki studenci realizują PARAMI w wybranych szkołach (w szczególnych wypadkach możliwe jest odstępstwo od tej zasady) – do uzgodnienia z opiekunem praktyk z ramienia UG.

W czasie trwania praktyki student ma obowiązek zrealizować następujące zajęcia w różnych klasach szkoły podstawowej:

- przeprowadzić lekcje z kształcenia kulturowego, literackiego, językowego i ćwiczeń w czytaniu, mając na uwadze priorytet celów kształcących sprawność językową oraz mając na uwadze dziedzictwo kulturowe regionu; trzeba pamiętać o konieczności ćwiczeń częściowych z ortografii, o pracy nad znaczeniem wyrazu, o tekstocentryzmie i włączeniu w pracę dydaktyczną interdyscyplinarnych metod pracy (piosenka, rysunek, drama, taniec, praca z innymi tekstami kultury niż poezja i proza itp.), w tym:
- przygotować dyktando (i uczniów do niego), przeprowadzić je, sprawdzić, zaproponować ćwiczenia doskonalące (to nie musi być pełna lekcja – ale proces rozłożony na kilka lekcji),
- hospitować lekcje opiekuna lub innych kaszubistów i kolegi.

Student ma obowiązek zapoznać się z warsztatem pracy nauczyciela, poznać materiał nauczania w zakresie objętym praktyką, dziennikami lekcyjnymi, zeszytami uczniów, podręcznikami, wyposażeniem pracowni i biblioteki szkolnej. Studenci powinni również wypełniać dodatkowe obowiązki nauczyciela, jak sprawdzanie zadań klasowych i domowych, notowania w zeszytach, sprawdzanie i ocena według zasad przyjętych w szkole zestawu uczniowskich prac pisemnych, przygotowanie akademii (apelu szkolnego) lub innego występu artystycznego, pomocy dydaktycznych itp.

Student w czasie trwania praktyki systematycznie prowadzi **dziennik praktyk** (zapis ręczny lub wydruk: Times New Roman, 11/12 pkt., interlinia 1,5; zeszyt A4 lub zbindowane kartki; w każdym wypadku należy zostawić margines na uwagi sprawdzającego), który powinien zawierać:

- stronę tytułową (imię i nazwisko praktykanta, adres mailowy, typ studiów, imię i nazwisko opiekuna, adres szkoły, termin praktyk, etap edukacyjny, na którym odbywa się praktyka),
- spis treści, czyli opatrzony paginacją wykaz wszystkich lekcji (data, klasa, temat) z podziałem na przeprowadzone przez studenta, hospitowane u nauczyciela lub kolegi (ewentualnie wykaz innych zajęć dydaktyczno-wychowawczych),
- scenariusze lekcji przeprowadzone przez studenta (data, klasa, temat, cele zapisane w języku efektów kształcenia, metody i formy pracy, pomoce dydaktyczne, bibliografia (metodyczna i merytoryczna), zapis toku lekcji przemyślanej jako system ćwiczeń, uwagi o przebiegu zajęć zapisane po ich odbyciu + krótka recenzja szkolnego opiekuna praktyki, jego podpis),
- opracowania lekcji hospitowanych (krótki zarys toku lekcji z uwagami dydaktycznymi), w tym opis zajęć poza klasą szkolną (koncepcję dydaktyczno-wychowawczą zajęć – data, klasa, liczba uczestników, liczba opiekunów, miejsce/ trasa, planowany czas realizacji, [koszt] – założenia dydaktyczno-wychowawcze, etapy pracy dydaktycznej z wyraźnym zapisem efektów kształcenia, ewaluacja),
- sprawozdanie z odbytej praktyki, a w nim opis przebiegu praktyki, zestawienie i ocena własnych osiągnięć dydaktyczno-wychowawczych, omówienie ewentualnych trudności pedagogicznych itp.

Semestr 5. i 6.

Praktyki studentów parami w wybranych szkołach jw. – student może, ale nie musi kontynuować praktyki w szkole z semestrów wcześniejszych.

W rzeczonym okresie praktyk student realizuje praktykę dotyczącą nauczania języka kaszubskiego (przedmiot pierwszy; 60 godzin) i 60 godzin nauczania języka polskiego (przedmiot drugi; 60 godzin). Praktyka - język kaszubski odbywa się w szkole podstawowej i ponadpodstawowej.

Wymagania praktyki nauczania języka polskiego zob. odrębny sylabus.

Student ma obowiązek hospitować lekcje nauczyciela i przeprowadzić lekcje własne w liczbie i rodzaju ustalonym przez opiekuna praktyk na UG po weryfikacji dotychczasowej praktyki studenta. Praktykant w czasie praktyki ciągłej w pełni uczestniczy w życiu dydaktyczno-wychowawczym szkoły (lekcje, dyżury, apele, zajęcia pozalekcyjne fakultatywne: przedmiotowe i artystyczne, spotkania zespołu polonistów, zebrania organizacji młodzieżowych, dyskoteki, akademie, wycieczki itp.; w miarę możliwości rady pedagogiczne, spotkania z rodzicami i in.). Hospituje lekcje i zajęcia

opiekuna (w miarę możliwości także innych nauczycieli językowych przedmiotów szkolnych), analizuje je wspólnie pod kierunkiem nauczyciela, zapoznaje się z warsztatem pracy kaszubisty, poznaje materiał nauczania w zakresie objętym praktyką, dziennikami lekcyjnymi, zeszytami uczniów, podręcznikami, wyposażeniem pracowni, wewnątrzszkolnym systemem oceniania, planami dydaktycznymi i wychowawczymi szkoły, zaopatrzeniem biblioteki szkolnej (stan zaopatrzenia w lektury, formy organizowania czytelnictwa) i czytelnicy, pracą szkolnego pedagoga, logopedy, psychologa. Student powinien także poznać pracę wychowawcy klasy.

Po rozpoczęciu praktyki student przysyła kierownikowi praktyki plan praktyki, który zawiera: imię i nazwisko studenta, imię i nazwisko opiekuna, adres szkoły (dane do kontaktu: adres mailowy i/lub numer telefonu), dni i godziny zajęć studenta z zaznaczeniem lekcji, które sam prowadzi. Student prowadzi lekcje, w miarę możliwości nie więcej niż dwie dziennie, z uwagi na potrzebę gruntownego ich przygotowania. Gdyby szkolny opiekun nie rozporządzał wystarczającą liczbą godzin własnych na lekcje wszystkich praktykantów, niektóre lekcje mogą się odbywać w innych klasach za zgodą nauczycieli w nich uczących. Lekcje hospitowane i prowadzone przez studentów powinny być zróżnicowane pod względem problemowym (kulturowo-literackie, językowe, ćwiczenia w mówieniu i pisaniu itp.) i dydaktycznym (różne typy lekcji, formy pracy i zabiegi metodyczne). Studenci powinni również wypełniać dodatkowe obowiązki nauczyciela, jak sprawdzanie zadań klasowych i domowych, notowania w zeszytach, sprawdzanie i ocena według zasad przyjętych w szkole zestawu uczniowskich prac pisemnych (testów, dyktand, sprawdzianów), sporządzanie rozkładu materiału (np. cyklu lekcji), prowadzenie dokumentacji szkolnej itp.

W czasie trwania praktyki student ma obowiązek:

- przeprowadzić lekcje w różnych klasach szkoły podstawowej/ ponadpodstawowej;
- przygotować i zrealizować działanie projektowe, np. imprezę szkolną lub klasową, np. święto patrona, dzień regionu Polski, Europy, przedstawienie szkolne, wieczór poezji, pisarza, książki, wyjście do kina, teatru, muzeum, inne działanie (w dzienniku praktyki przy tym scenariuszu powinien znaleźć się opis założeń dydaktyczno-wychowawczych imprezy, harmonogram przygotowań, środki i sposoby realizacji celu, uwagi o przebiegu imprezy, ocena całego przedsięwzięcia kulturalnego),
- przygotować i przeprowadzić pod kierunkiem nauczyciela "wyjście w teren".
- hospitować lekcje opiekuna lub innych nauczycieli, kolegi, w tym także lekcję wychowawczą.

Student w czasie trwania praktyki kontynuuje prowadzony dziennik praktyk (zapis ręczny lub wydruk: Times New Roman, 11/12 pkt., interlinia 1,5; zeszyt A4 lub system kartkowy w segregatorze; w każdym wypadku należy zostawić margines na uwagi sprawdzającego), który powinien zawierać:

- wykaz lekcji z podziałem na przeprowadzone przez studenta i hospitowane
- scenariusze lekcji przeprowadzonych przez studenta
- opis projektu (jego przygotowań i realizacji),
- plan i uwagi o realizacji "wyjścia w teren",
- krótkie opracowania wybranych lekcji hospitowanych (krótki zarys toku lekcji z uwagami dydaktycznymi),
- protokół szczegółowy lekcji hospitowanej z uwagami dydaktycznymi,
- **Sprawozdanie końcowe z praktyki**, a w nim opis przebiegu praktyki, zestawienie i ocena własnych osiągnięć dydaktyczno-wychowawczych, omówienie ewentualnych trudności pedagogicznych.

Dziennik praktyki z opinią o odbytej praktyce nauczyciela opiekuna praktyki w szkole należy oddać opiekunowi praktyk studenckich na UG nie później trzy tygodnie przed egzaminem ze specjalności.

Wykaz literatury

Patrz: wykaz literatury w sylabusach wszystkich przedmiotów poprzedzających realizację praktyki w ramach specjalności nauczycielskiej.

Kierunkowe efekty uczenia się

K_W16, K_W17, K_W18, K_W19, K_W20, K_W21
K_U07, K_U10, K_U11, K_U13, K_U14, K_U16, K_U17,
K_U18
K_K01, K_K02, K_K04, K_K05, K_K06, K_K07, K_K09

Wiedza

Student:

- ma podstawową wiedzę o normach, procedurach i dobrych praktykach stosowanych w szkołach (K_W16);
- ma usystematyzowaną wiedzę metodyczną w zakresie kompetencji niezbędnych w pracy nauczyciela języka kaszubskiego (K_W17);
- ma elementarną wiedzę na temat projektowania i prowadzenia badań diagnostycznych w edukacji szkolnej, uwzględniającą edukację regionalną (K_W18);
- ma elementarną wiedzę o funkcjonowaniu szkół, w których prowadzone jest nauczanie języka kaszubskiego (K_W19);
- ma podstawową wiedzę o BHP w szkole (K_W20);
- zna i rozumie podstawowe założenia ochrony dziedzictwa narodowego i etyki zawodowej nauczyciela (K_W21).

Umiejętności

Student:

- potrafi porozumiewać się z uczniami, także w języku kaszubskim (K_U07);
- potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną w planowaniu lekcji i innych działań edukacyjnych (K_U10);
- samodzielnie uzupełnia wiedzę niezbędną w pracy nauczyciela języka regionalnego (K_U11);
- odpowiednio dobiera i wykorzystuje dostępne środki i metody w celu projektowania i prowadzenia lekcji (K_U13);

	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie realizuje typowe zadania zawodowe w pracy nauczyciela języka kaszubskiego (K_U14); • potrafi zorganizować - także pod względem finansowym (pozyskanie środków od organu prowadzącego) - lekcję języka kaszubskiego w terenie (K_U15); • potrafi opisać przebieg i przeprowadzić ewaluację projektu swoich działań dydaktycznych (K_U16); • potrafi w podstawowym zakresie stosować przepisy prawa oświatowego (K_U17); • potrafi pracować i współdziałać w grupie, przyjmując różne role (K_U18).
	<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi określić zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego (K_K01); • systematycznie pracuje nad swoją kompetencją językową i komunikacyjną (K_K02); • dialogowo rozwiązuje konflikty i konstruuje dobrą atmosferę na lekcji w szkole (K_K04); • potrafi odpowiednio określić priorytety służące do realizacji celów dydaktycznych (K_K05); • potrafi efektywnie zorganizować swoją pracę i ocenić stopień zaawansowania realizowanych celów (K_K06); • rozumie problematykę etyczną związaną z wykonywaniem zawodu nauczyciela (K_K07); • aktywnie pracuje na rzecz edukacji regionalnej w szkole (K_K09).
<p>Kontakt</p> <p>justyna.pomierska@ug.edu.pl</p>	